

Infoblad

Markt en Overheid

De overheid concurreert regelmatig met bedrijven. Dit mag ook. Maar dan moeten ondernemers wel gelijke kansen krijgen. Dat is niet altijd het geval als overheidsdiensten commerciële activiteiten uitvoeren. De wet Markt en Overheid, die op 1 juli 2012 is ingevoerd, moet deze oneerlijke concurrentie tegengaan.

Waarom de wet Markt en Overheid?

Het doel van de wet Markt en Overheid is om oneerlijke concurrentie door overheidsorganisaties te voorkomen en om een gelijk speelveld te creëren. Overheden kunnen hun diensten vaak goedkoop aanbieden omdat ze niet alle kosten doorberekenen. Ook hebben overheden vanuit hun publieke taak toegang tot informatie die niet (op gelijke wijze) toegankelijk is voor ondernemers op de markt. In de Wet Markt en Overheid zijn gedragsregels opgenomen, waar overheden zich bij het aanbieden van commerciële diensten aan moeten houden.

Aan welke regels moet een overheid zich houden?

In de Wet Markt en Overheid zijn vier gedragsregels opgenomen voor commerciële overheidsdiensten:

1. Kostendoorberekening

Overheden moeten alle integrale kosten van een economische activiteit doorberekenen in de verkoopprijs. Zo moet een gemeentelijke plantsoenendienst die ook particuliere tuinen onderhoudt bijvoorbeeld, de kosten van dat particuliere onderhoud volledig in rekening brengen.

2. Bevoordelingsverbod

Overheden mogen hun eigen overheidsbedrijven niet bevoordelen boven concurrerende bedrijven. Bijvoorbeeld door het aanbieden van een gunstige financiering.

3. Gegevenshergebruik

Er mag geen gebruik worden gemaakt van exclusieve gegevens. Overheden mogen de gegevens waar ze over beschikken alleen hergebruiken voor andere, economische activiteiten als andere organisaties of bedrijven ook (onder dezelfde voorwaarden) over de gegevens kunnen beschikken. Een gemeente mag bijvoorbeeld de gemeentelijke basisregistratie alleen gebruiken voor het versturen van een commerciële mailing als zij die gegevens onder dezelfde voorwaarden aan derden beschikbaar kan stellen.

4. Functiescheiding

Heeft een overheid bij bepaalde economische activiteiten een bestuurlijke rol, en voert zij die economische activiteiten ook zelf uit? Dan mogen niet dezelfde personen betrokken zijn bij de bestuurlijke en de economische activiteiten van die organisatie. Zo wordt voorkomen dat de gemeenteambtenaar die aanvragen voor een kapvergunning

behandelt, tegelijkertijd ook betrokken is bij het aan particulieren aanbieden van kapwerkzaamheden.

Voor wie gelden de regels en zijn er uitzonderingen?

De wettelijke gedragsregels gelden voor overheden die economische activiteiten verrichten. Zelf of via hun overheidsbedrijven. Er zijn uitzonderingen. De regels gelden bijvoorbeeld niet voor lager en hoger onderwijs, sociale werkplaatsen en voor de publieke omroep. Ook zijn er uitzonderingen voor economische activiteiten die de overheid 'in het algemeen belang' uitvoert of waarbij sprake is van staatssteun. De [Handreiking Wet Markt en Overheid](#) geeft helderheid en biedt handvatten voor overheden die met de wet te maken krijgen.

Algemeen belang

Overheden hoeven de gedragsregels niet toe te passen als de economische activiteit wordt uitgevoerd in het algemeen belang. Overheden moeten de vaststelling dat een economische activiteit wordt uitgevoerd in het algemeen belang wel vastleggen in een besluit van de gemeenteraad, provinciale staten, de minister of het algemeen bestuur van het waterschap (afhankelijk van de soort overheid).

Is er een overgangsregime?

Voor economische activiteiten die al plaatsvonden vóór 1 juli 2012 geldt een overgangstermijn van twee jaar. Deze termijn geldt niet voor de gedragsregel functiescheiding, waarvoor de overgangstermijn inmiddels is verlopen. Overheden kunnen de overgangsperiode gebruiken om hun huidige handelwijze in overeenstemming te brengen met de gedragsregels. Voor economische activiteiten die zijn gestart op of na 1 juli 2012 geldt geen overgangstermijn. Overheden dienen zich bij de uitvoering van deze activiteiten direct te houden aan de gedragsregels.

Wie controleert of de regels worden nageleefd?

De [Autoriteit Consument en Markt](#) (ACM) houdt toezicht op de naleving van deze gedragsregels. Het toezicht op het concurrentiegedrag van overheden is één van de speerpunten van ACM voor 2013. Dit betekent dat de ACM de komende tijd (via audits, e.d.) verscherpt toezicht houdt op de naleving van de Wet Markt en Overheid door overheden.

Waar kan ik terecht met klachten?

Vindt u dat de overheid oneerlijk concurreert en zich niet aan de gedragsregels houdt? Dan kunt u een klacht indienen bij de organisatie waar u problemen mee heeft. U kunt voor al uw vragen, tips en signalen ook terecht bij de Autoriteit Consument en Markt [ACM](#), ook als u niet zeker weet of de door u waargenomen situatie onder de Wet Markt en Overheid valt. De ACM kan dan een onderzoek instellen naar het vermoeden van oneerlijke concurrentie. Als de ACM vaststelt dat de wet wordt overtreden, kan zij onder andere een last onder dwangsom opleggen.

Meer informatie

- www.acm.nl
- www.rijksoverheid.nl

Colofon

Dit infoblad is een uitgave van de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland, Postbus 93002, 2509 AA Den Haag
T. 070 -3490909
E-mail: bureau@mkb.nl
www.mkb.nl

Dit infoblad is met zorg samengesteld. Er kan echter geen enkele aansprakelijkheid worden aanvaard voor eventuele onjuistheden of onvolkomenheden. Vermenigvuldiging van (delen van) deze uitgave is toegestaan, mits met bronvermelding.